

31988L0344

L 157/28

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

1988.6.24.

A TANÁCS IRÁNYELVE

(1988. június 13.)

az élelmiszerek és az élelmiszer-összetevők előállításánál használt extrakciós oldószerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről

(88/344/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100a. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

az Európai Parlamenttel együttműködve ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel az extrakciós oldószerekre vonatkozó nemzeti jogszabályok közötti különbségek akadályozzák az élelmiszerek szabad mozgását és egyenlőtlen versenyfeltételek kialakulását eredményezhetik, ezáltal közvetlenül befolyásolják a közös piac létrehozását vagy működését;

mivel ezért szükség van e jogszabályok közelítésére az élelmiszerek szabad mozgásának megvalósítása érdekében;

mivel az élelmiszerekben használt extrakciós oldószerekkel kapcsolatos jogszabályoknak elsődlegesen az emberi egészséggel kapcsolatos követelményeket kell tekintetbe venniük, de az egészségvédelem korlátain belül, a gazdasági és műszaki igényeket is számításba kell venniük;

mivel az ilyen közelítésnek magában kell foglalnia az élelmiszer vagy az élelmiszer-összetevők előállításában felhasznált extrakciós oldószerek egységes listáját is; mivel meg kell határozni az általános tisztasági követelményeket is;

mivel a helyes gyártási gyakorlat szabályainak betartása esetén az extrakciós oldószerek használatának az oldószerek-maradék-

anyagok összes vagy legnagyobb részének az élelmiszerből vagy élelmiszer-összetevőből történő eltávolítását kell eredményeznie;

mivel ilyen körülmények között a végtermékként kapott élelmiszerben vagy élelmiszer-összetevőben a maradékanyagok vagy a származékok jelenléte nem szándékos, de technikailag elkerülhetetlen lehet;

mivel a különleges korlátozás általában hasznos lehet, mégsem szükséges ezt megtenni a melléklet I. részében felsorolt anyagok esetében, amelyeket a fogyasztó biztonsága szempontjából elfogadhatónak minősítenek, ha gyártásuk során a helyes gyártási gyakorlat feltételeit betartják;

mivel a közegészség védelmének figyelembevétele érdekében ki kell alakítani a melléklet II. és III. részében felsorolt egyéb extrakciós oldószerek felhasználásának feltételeit és maradékanyagainak az élelmiszerekben és azok összetevőiben megengedett legmagasabb mértékei is;

mivel az ízesítőkre vonatkozó közösségi szabályok elfogadásáig a tagállamok nem akadályozhatók abban, hogy olyan anyagokat engedélyezzenek bizonyos ízesítők extrakciós oldószereivel, amelyeket ezen anyagok oldására és hígítására használnak;

⁽¹⁾ HL C 312., 1983.11.17., 3. o. és

HL C 77., 1985.3.23., 7. o.

⁽²⁾ HL C 12., 1985.1.14., 152. o. és

HL C 68., 1988.3.14., 51. o.

⁽³⁾ HL C 206., 1984.8.6., 7. o.

mivel bizonyos extrakciós oldószerekre vonatkozó rendelkezéseket időnként újra kell értékelni a jelenleg folyó tudományos és technikai kutatások alapján, amely kutatások az ilyen anyagok elfogadhatóságát és alkalmazhatóságuk feltételeit vizsgálják;

mivel különleges tisztasági követelményeket kell kialakítani az extrakciós oldószerekre és az extrakciós oldószereknek az élelmiszerekben és az élelmiszereken történő mintavételi és elemzési módszereire vonatkozóan;

mivel, amennyiben új ismeretek fényében kiderülne, hogy az ezen irányelvben előírt extrakciós oldószer használata egészségügyi kockázatot jelent, a tagállamoknak lehetővé kell tenni, hogy annak használatát felfüggeszték vagy korlátozzák, illetve a már meglévő korlátozást szigorítsák mindaddig, amíg közösségi szintű határozat nem születik;

mivel a felsorolt anyagok ellenőrzésére és tisztaságuk meghatározására szolgáló mintavételi eljárások és elemzési módszerek technikai végrehajtási intézkedéseket igényelnek; mivel ezen eljárások egyszerűsítése és előmozdítása, valamint alkalmazásuk megkönnyítése érdekében célszerű a tagállamok és a Bizottság közötti szoros együttműködést biztosítani a 69/414/EGK tanácsi határozattal⁽¹⁾ létrehozott Élelmiszerügyi Állandó Bizottságon belül,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

(1) Ezen irányelv az élelmiszerek vagy élelmiszer-összetevők előállításakor felhasznált vagy felhasználni szándékozott extrakciós oldószerekre vonatkozik.

Ezen irányelv nem vonatkozik az élelmiszer-adalékanyagok, vitaminok vagy egyéb tápanyagadalékok előállítására használt extrakciós oldószerekre, kivéve ha ezen élelmiszer-adalékanyagokat, vitaminokat vagy tápanyag adalékokat a melléklet felsorolása tartalmazza.

A tagállamok ugyanakkor biztosítják, hogy az élelmiszer-adalékanyagok, vitaminok vagy egyéb tápanyagadalékok használata ne eredményezze az élelmiszerekben az extrakciós oldószerek maradékanyagának az emberi egészségre veszélyes mértékű jelenlétét.

(2) Ezen irányelv nem érinti a metanolnak, a propán-1-olnak, a propán-2-olnak, valamint a triklór-etilénnek az élelmiszerek vagy élelmiszer-összetevők előállításában extrakciós oldószerkénti felhasználását szabályozó tagállami előírásokat.

(3) Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) „oldószer”: minden olyan anyag, amelyet élelmiszer vagy annak bármely összetevője feloldására használnak, beleértve az élelmiszerben vagy rajta lévő szennyezőanyagot is;

b) „extrakciós oldószer”: olyan oldószer, amelyet nyersanyagok feldolgozása során, élelmiszerek, azok összetevőinek vagy alkotóelemeinek extrakciós eljárásában használnak fel, és amelyet ezután eltávolítanak a termékből, de amely maradékanyagok vagy származékaik nem szándékos, de technikailag elkerülhetetlen jelenlétét eredményezheti az élelmiszerben vagy az élelmiszer-összetevőben.

2. cikk

(1) A tagállamok engedélyezik, hogy a mellékletben felsorolt anyagokat élelmiszerek vagy élelmiszer-összetevők gyártása során extrakciós oldószerként felhasználják, azon feltételekkel és szükség esetén azon megengedett legnagyobb maradékanyag-mértékekkel, amelyeket a felsorolás tartalmaz.

A tagállamok nem tilthatják meg, nem korlátozhatják és nem akadályozhatják élelmiszerek vagy élelmiszer-összetevők forgalmazását az előállításukra használt extrakciós oldószerekre vagy azok maradékanyagára hivatkozva, ha az oldószerek megfelelnek az ezen irányelv rendelkezéseinek.

(2) A tagállamok megtiltják a mellékletben felsorolt extrakciós oldószerekre túlmenően más anyagok extrakciós oldószerként történő felhasználását, és nem terjesztik ki a felhasználás feltételeit vagy a megengedett legmagasabb maradékanyag-mértékeket.

(3) Az ízesítők hígítására és oldására vonatkozó közösségi rendelkezések elfogadásáig a tagállamok saját területükön engedélyezhetik az ízesítők oldására vagy hígítására használt anyagoknak oldószerként való felhasználását, hogy így az ízesítőket természetes ízesítő anyagokból vonják ki.

(4) Az élelmiszerek és élelmiszer-összetevők gyártásában a vizet, amelyhez esetleg savasságot vagy lúgosságot szabályozó anyagokat adtak, valamint az egyéb oldó hatású élelmiszeranyagokat élelmiszerek vagy összetevők előállítása során felhasználható extrakciós oldószerként engedélyezik.

(5) Ezen irányelv elfogadását követő két éven belül az Élelmiszerügyi Tudományos Bizottsággal folytatott konzultációt követően a Bizottság újból megvizsgálja a melléklet I. részével és az alábbiakban felsorolt anyagokkal kapcsolatos rendelkezéseket, és a Szerződés 100a. cikkében megállapított eljárással összhangban javaslatot tesz a szükséges módosításokra:

1- butanol

2- butanol

Metil-propán-1-ol

Metil-propán-2-ol

Metilacetát

Ciklohexán

Diklór-metán

Hexán

Etil-metil-ke-ton

Izobután

Dietil-éter

A módosító javaslat részeként a Tanács dönt arról, hogy a melléklet III. részében felsorolt extrakciós oldószerek maradékanyagai az ízesítőkre vagy az élelmiszerekre vonatkoznak-e.

⁽¹⁾ HL L 291., 1969.11.19., 9. o.

(6) Az élelmiszerügyi tudományos bizottsággal folytatott konzultációt követően a Bizottság újból megvizsgálja a helyzetet az 1. cikk (2) bekezdésében említett anyagokra tekintettel, és megfelelő javaslatokat benyújtja a Tanácshoz a következő határidőkön belül:

- az irányelv elfogadásáról számított 3 év a metanol, a propán-1-ol és a propán-2-ol tekintetében,
- az irányelv elfogadásáról számított 7 év a triklór-etilén tekintetében.

3. cikk

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a mellékletben extrakciós oldószerként felsorolt anyagok kielégítik a következő tisztasági követelményeket:

- a) semmilyen elem vagy anyag toxikológiailag veszélyes mennyiségű nem tartalmaznak;
- b) a c) pontban előírt különleges tisztasági követelményekből származó kivételekre is figyelemmel, legfeljebb 1 mg/kg mennyiségű arzént és 1 mg/kg ólmot tartalmaznak;
- c) kielégítik a 4. cikkkel összhangban meghatározott különleges tisztasági követelményeket.

4. cikk

A 6. cikkben megállapított eljárással összhangban határozzák meg a következőket:

- a) a 3. cikkben említett általános és különleges tisztasági követelményeknek való megfelelést igazoló elemzési módszerek;
- b) a mellékletben felsorolt és az élelmiszerek vagy az élelmiszer-összetevők előállításánál extrakciós oldószerekként felhasznált anyagok mintavételi eljárása, valamint mennyiségi és minőségi elemzése;
- c) szükség szerint a mellékletben felsorolt extrakciós oldószerek különleges tisztasági követelményei, különösen a higany és a kadmium megengedett legnagyobb maradékanyag-mértéke az extrakciós oldószerben; e kritériumokat az ezen irányelv elfogadásától számított három éven belül kell elfogadni.

5. cikk

(1) Ha egy tagállam új információk vagy a meglévő információk ezen irányelv elfogadását követően végzett felülvizsgálata következtében alapos okot talál arra, hogy a mellékletben felsorolt bármely anyag, vagy az ilyen anyagoknak a 3. cikkben említett egy vagy több összetevőjének az élelmiszerben való felhasználása – bár megfelel az ezen irányelvben szabályozott feltételeknek – veszélyeztetheti az emberi egészséget, ez a tagállam a saját területén átmenetileg felfüggesztheti vagy korlátozhatja a kérdéses rendelkezés alkalmazását. Erről haladéktalanul tájékoztatja a többi tagállamot és a Bizottságot döntése indokainak megjelölésével.

(2) A Bizottság a lehető legrövidebb időn belül megvizsgálja az érintett tagállam által benyújtott bizonyítékokat, és konzultál az Élelmiszerügyi Állandó Bizottsággal, majd haladéktalanul véleményt nyilvánít és meghozza azon megfelelő intézkedéseket, amelyek az (1) bekezdésben említett intézkedések helyére léphetnek.

(3) Ha a Bizottság úgy véli, hogy az (1) bekezdésben említett nehézségek megoldása, valamint az emberi egészség védelmének biztosítása érdekében szükség van az irányelv módosítására, e módosítások elfogadása érdekében kezdeményezi a 6. cikkben megállapított eljárást; ebben az esetben az a tagállam, amely védintézkedéseket fogadott el, ezeket az említett módosítások területén történő hatályba lépéséig fenntarthatja.

6. cikk

(1) Amikor az e cikkben megállapított eljárást alkalmazzák, az elnök az ügyet az Élelmiszerügyi Állandó Bizottság elé terjeszti.

(2) A Bizottság képviselője a bizottság elé terjeszti a meghozandó intézkedések tervezetét. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségétől függően megállapított határidőn belül, véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdésében arra az esetre megállapított többséggel hozza meg, amikor a határozatokat kell elfogadnia. A szavazás során a bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait súlyozottabban veszik figyelembe az abban a cikkben meghatározott módon. Az elnök nem szavaz.

(3) a) A Bizottság a tervezett intézkedéseket elfogadja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

b) Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé. A Tanács minősített többséggel határoz.

c) Ha a javaslatnak a Tanács elé terjesztésétől számított három hónapon belül a Tanács nem döntött, a javaslatot a Bizottság fogadja el.

7. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a mellékletben felsorolt és az élelmiszerekben extrakciós oldószerként alkalmazni szándékozott anyagok csak úgy hozhatók forgalomba, ha csomagolásuk, tartóedényük vagy címkéjük jól láthatóan, világosan olvasható formában és kitörölhetetlenül tartalmazza a következő információkat:

- a) kereskedelmi név, a mellékletben meghatározott módon;
- b) annak világos jelzése, hogy az anyag minősége megfelelő az élelmiszerek vagy az élelmiszer-összetevők kivonására történő felhasználáshoz;
- c) olyan hivatkozás, amely alapján a tételt azonosítani lehet;
- d) a gyártó, a csomagoló vagy a Közösség területén bejegyzett értékesítő neve vagy cégneve, és címe;

- e) a nettó mennyiség térfogategységben;
f) szükség esetén a különleges raktározási vagy felhasználási feltételek.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, e bekezdés c), d), e) és f) pontjában előírt információkat csak azokban a szállítmányra vonatkozó kereskedelmi okmányokban kell feltüntetni, amelyeket az áru szállításakor vagy azt megelőzően kell átadni.

(3) Ez a cikk nem érinti a metrológiára vagy a veszélyes anyagok és készítmények besorolására, tárolására és címkézésére vonatkozó pontosabb vagy részletesebb közösségi rendelkezéseket.

(4) A tagállamok nem állapítanak meg részletesebb követelményeket, mint amelyek e cikkben már szerepelnek a részletes információk feltüntetésére vonatkozóan.

A tagállamok azonban biztosítják, hogy az extrakciós oldószer-ek értékesítését saját területükön megtiltsák, ha rajtuk az e cikkben előírt részletes információk nem olyan nyelven vannak feltüntetve, amelyet a vásárlók könnyen megérthetnek, kivéve ha egyéb olyan intézkedés történt, amely a vásárló tájékoztatásának biztosítására szolgál. E rendelkezés nem akadályozza, hogy az információkat többféle nyelven tüntessék fel.

8. cikk

(1) Ezen irányelvet a Közösség területére behozott élelmiszerek vagy élelmiszer-összetevők előállításához felhasznált vagy

felhasználni szándékozott extrakciós oldószerekre is alkalmazni kell.

(2) Ezen irányelvet a Közösségen kívüli exportra szánt extrakciós oldószerekre és élelmiszerekre nem kell alkalmazni.

9. cikk

A tagállamok elfogadják azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek az elfogadásától számított három éven belül megfeleljenek olyan módon, hogy ezen időponton túl csak a jelen irányelv előírásainak megfelelő extrakciós oldószerek forgalomba hozatalát és használatát engedélyezik, és megtiltják azon extrakciós oldószerek forgalomba hozatalát és használatát, amelyek az irányelvnek nem felelnek meg. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

10. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxemburgban, 1988. június 13-án.

a Tanács részéről

az elnök

I. KIECHLE

MELLÉKLET

**NYERSANYAGOK, ÉLELMISZEREK, ÉLELMISZER-ÖSSZETEVŐK VAGY ÉLELMISZER-ADALÉKANYAGOK
FELDOLGOZÁSÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ EXTRAKCIÓS OLDÓSZEREK**

I. RÉSZ

Olyan extrakciós oldószerek, amelyek a helyes gyártási gyakorlat szabályainak megfelelő bármilyen felhasználásra alkalmasak ⁽¹⁾

Név
Propán
Bután
Butil-acetát
Etil-acetát
Etanol
Szén-dioxid
Aceton
Nitrogén-oxid

⁽¹⁾ Az extrakciós oldószert akkor kell úgy tekinteni, mint amelyet a helyes gyártási gyakorlat szabályainak megfelelően használtak fel, ha használatának eredményeként technikailag elkerülhetetlen mennyiségben csak olyan maradékanyagok vagy származékok vannak jelen, amelyek az emberi egészséget nem veszélyeztetik.

II. RÉSZ

Olyan extrakciós oldószerek, amelyekre felhasználási feltételeket határoztak meg

Név	A felhasználási feltételek (az extrakció összefoglaló leírása)	A legmagasabb megengedett maradékanyag-mérték a kivont élelmiszerben vagy élelmiszer-összetevőben
Hexán ⁽¹⁾	Zsírok és olajok előállítása vagy frakcionálása, és kakaóvaj előállítása Fehérjetermékek és zsirtalanított lisztek készítése Zsirtalanított gabonacsíra készítése Zsirtalanított szójatermékek készítése	5mg/kg a zsírban, az olajban vagy a kakaóvajban 10 mg/kg a fehérjeterméket tartalmazó élelmiszerben és a zsirtalanított lisztekben 5 mg/kg a zsirtalanított gabonacsírában 30 mg/kg a szójatermékekben, ahogyan azt a végső fogyasztónak eladják
Metil-acetát	Kávé és tea koffeintartalmának vagy izgatószerének és keserű ízanyagainak kivonása Cukor előállítása melaszból	20 mg/kg a kávéban vagy a teában 1 mg/kg a cukorban
Etil-metil-ke-ton	Zsírok és olajok frakcionálása Kávé és tea koffeintartalmának, vagy izgatószerének és keserű ízanyagainak kivonása.	5 mg/kg a zsírban vagy az olajban 20 mg/kg a kávéban vagy a teában
Diklór-metán	Kávé és tea koffeintartalmának vagy izgatószerének és keserű ízanyagainak kivonása.	10 ⁽²⁾ mg/kg a pörkölt kávéban és 5 mg/kg a teában

⁽¹⁾ A hexán kereskedelmi termék jelent, amely lényegében véve 64 °C és 70 °C között desztillálható hat szénatomos telített aciklikus szénhidrogénből áll.

⁽²⁾ E mértéket ezen irányelv elfogadását követő három év múlva 5 mg/kg mértékre kell csökkenteni.

III. RÉSZ

Olyan extrakciós oldószerek, amelyekre felhasználási feltételeket határoztak meg

Név	A természetes ízesítő anyagokból ízesítők készítéséhez használt extrakciós oldószereknek az élelmiszerekben megengedett legmagasabb maradékanyag-mértékei
Dietil-éter	2 mg/kg
Izobután	1 mg/kg
Hexán	1 mg/kg
Ciklohexán	1 mg/kg
Metil-acetát	1 mg/kg
1-butanol	1 mg/kg
2-butanol	1 mg/kg
Etil-metil-ke-ton	1 mg/kg
Diklór-metán	0,1 mg/kg (*)
Metil-propán-l-ol	1 mg/kg

(*) Kivétel: 1 mg/kg az élelmiszerre jellemző ízesítőket tartalmazó édességekben és cukrászati termékekben, amelyeket 35 foknál erősebb alkoholtartalmú italok kivonásával nyernek.